

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
Βουλευτής Β' Αθηνών

Αθήνα 17/2/95

Προς τον Γραμματέα της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ σ. Άκη Τσοχατζόπουλο

ΣΧΕΔΙΟ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Εχουμε εισέλθει την τελευταία πενταετία σε μια περίοδο σοβαρότατων ανακατατάξεων στο παγκόσμιο σκηνικό : Παραδοσιακές συμμαχίες συμπαρασύρθηκαν από την κατάρρευση του διπολισμού και οι νέες δεν έχουν ακόμα σταθεροποιηθεί. Η όξυνση των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων συνοδεύεται από την αποσάθρωση του ιστού των δυτικών κοινωνιών μέσω της αύξησης της ανεργίας και την αναπόφευκτη άνθηση του επικίνδυνου φαινομένου των "νέων εθνικισμών".

Η λεγόμενη "νέα τάξη" πραγμάτων αποδεικνύεται ιδιαίτερα ασταθής. Οι "νέοι" παγκόσμιοι πόλοι εξουσίας δεν έχουν κατορθώσει να διαμορφώσουν στρατηγικές διαχείρισης των πολλαπλών κρίσεων που δημιουργεί το "νέο" πολιτικοστρατιωτικό περιβάλλον.

Η πορεία προς το 2000 μέσα σε ένα περιβάλλον επικίνδυνης ρευστότητας επιβάλλει τη χάραξη σύνθετων εθνικών στρατηγικών - οι οποίες θα λάβουν παράλληλα υπόψη τους την προιούσα παγκοσμιοποίηση της αγοράς και της πληροφορίας. Ειδικά για τη χώρα μας, που μόνη σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ανοικτά εθνικά μέτωπα, η χάραξη εθνικής στρατηγικής για την επόμενη 15ετία καθίσταται έργο ιδιαίτερα απαιτητικό.

Είναι σαφές ότι πρέπει μέσα στα επόμενα χρόνια να λάβουμε καταλυτικές για το μέλλον της χώρας αποφάσεις (εθνικά θέματα, πρόγραμμα σύγκλισης, διακυβερνητική του '96). Οι αποφάσεις που θα ληφθούν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα είναι τόσο κρίσιμες για το μέλλον της χώρας, που προυποθέτουν εκτός των άλλων και νέα μοντέλα πολιτικής λειτουργίας.

Ο κεντροαριστερός εκσυγχρονισμός.

Κυρίαρχο στοιχείο της εθνικής μας στρατηγικής είναι ο εκσυγχρονισμός της χώρας : Εκσυγχρονισμός της πολιτικής. Εκσυγχρονισμός της παραγωγής.

Το στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης, απότοκο ενός προβληματικού πολιτικού συστήματος –για το οποίο το κόμμα μας έχει το μερίδιο ευθύνης του – συντήρησε και γιγάντωσε το σύστημα των πελατειακών σχέσεων, εξέθρεψε την παραοικονομία και δεν επέτρεψε τη δημιουργία υποδομών.

Παράλληλα, χάραξε κοινωνικά πρότυπα όπου κυριαρχεί η απάθεια μπροστά στην ανισότητα, ο καταναλωτισμός, η τάση για εύκολο πλουτισμό, η παρασιτική λειτουργία. Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική οικονομία τείνει να μεταβληθεί σε “οικονομία επιτοκίων” και μεγάλες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες πλουτίζουν άκοπα από τις αποδόσεις των κρατικών τίτλων, έχουν χάσει κάθε ενδιαφέρον συμβολής στην ανάπτυξη της χώρας.

Αποτέλεσμα όλης αυτής της διαδικασίας, ήταν και εξακολουθεί να είναι η όξυνση της κοινωνικής ανισότητας, αλλά και η επιδείνωση των δημοσιονομικών μεγεθών.

Το αίτημα για εκσυγχρονισμό διατρέχει πλέον ολόκληρη την ελληνική κοινωνία : Η χώρα μας έχει ήδη ατύπως υποβιβαστεί στη “δεύτερη ταχύτητα” της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε διαταράξει τη σχέση μας με τους φυσικούς μας συμμάχους – τους εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με ορατά αποτελέσματα στο πεδίο των εθνικών μας θεμάτων. Το κατά κεφαλήν εισόδημα στη χώρα μας είναι το χαμηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τάση περαιτέρω απόκλισης, σε πραγματικούς όρους.

Όμως, η συμμετοχή μας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι είναι αναπότρεπτη. Ο χώρος μας άλλωστε, έχει εδώ και χρόνια κάνει τη μεγάλη επιλογή της ευρωπαϊκής πορείας. Επομένως, καθίσταται αδήριτη η ανάγκη για τον άμεσο σχεδιασμό της πορείας προς τον εκσυγχρονισμό.

Όλοι πιστεύουμε στον δημοκρατικό σοσιαλισμό. Επομένως στοχεύουμε στην οικονομική ανάπτυξη με κοινωνική ευαισθησία, σε αντίθεση με τον "τεχνοκρατικό εκσυγχρονισμό" που πρεσβεύουν οι νεοφιλελεύθερες δυνάμεις. Πιστεύουμε στην αποτελεσματικότητα της δράσης, που στηρίζεται τον δημόσιο διάλογο. Πιστεύουμε στην αξιοκρατία, που θα βάλει τέρμα στο συγκεντρωτικό και πελατειακό Κράτος.

Η χώρα μας έχει ιδιαίτερες ιστορικές εμπειρίες, την τελευταία 50ετία : Η απόλυτη παρέμβαση των ξένων Δυνάμεων από την περίοδο του εμφύλιου, η δράση των δυνάμεων της συντήρησης στη συνέχεια, η απριλιανή χούντα, έχουν διαμορφώσει ένα ιδιαίτερα πλατύ μέτωπο πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων, που αντιστρατεύονται τις συντηρητικές επιλογές : Γέννημα αυτού του ρεύματος είναι ο χώρος μας, το ΠΑΣΟΚ.

Βεβαίως, η εποχή του "αντιδεξιού συνδρόμου" έχει παρέλθει οριστικά : Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα απαιτούν ευρύτερες μίνιμουμ συναιέσεις σε μείζονα πεδία όπως της εξωτερικής πολιτικής, της άμυνας, της οικονομίας, της παιδείας.

Ωστόσο, στο επίπεδο της φυσιογνωμίας του εκσυγχρονισμού και του στρατηγικού σχεδιασμού δεν είναι νοητή η μίνιμουμ συναίνεση με τις συντηρητικές δυνάμεις.

Στόχος μας είναι ο κεντροαριστερός εκσυγχρονισμός.

Ο ρόλος των ΜΜΕ

Καταλυτική είναι η ανάγκη του θεσμικού πλαισίου για τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Σ' αυτό το επίπεδο, το κόμμα πρέπει άμεσα να αναλάβει την πρωτοβουλία για νομοθετική ρύθμιση των σχέσεων Κράτους και ΜΜΕ.

Το διαβλητό νομικό πλαίσιο που εγκαθιδρύθηκε το '89, επέτρεψε τη συγκέντρωση των ΜΜΕ σε ολιγοπώλια, χωρίς παράλληλα να αποτρέψει την εμπλοκή των επιχειρηματιών του κλάδου σε δοσοληψίες με το Δημόσιο.

Σημειώνουμε ότι η συγκέντρωση των ΜΜΕ και η αναπόφευκτη εμπλοκή τους με το Κράτος είναι πλέον διεθνές φαινόμενο, αλλά η χώρα μας από τις ελάχιστες που δεν διαθέτει ακόμα ένα θεσμικό πλαίσιο κοινωνικού ελέγχου του ιδιοκτησιακού καθεστώτος αυτού που εξελίσσεται ως η "νέα Εξουσία", στο κατώφλι του 2000.

ΠΑΣΟΚ : ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΝ

Στη διαδρομή του το ΠΑΣΟΚ, πέραν των άλλων, κατόρθωσε να επιφέρει τομές στο πολιτικό σύστημα.

- Ως το πρώτο οργανωμένο σοσιαλιστικό κόμμα στη χώρα.
- Ως το πρώτο μαζικό κόμμα.
- Ως το κίνημα που βασίστηκε στην παραγωγή μεσαίων στελεχών που προήλθαν από τα πλέον ανήσυχα, ριζοσπαστικά και άφθαρτα τμήματα της κοινωνικής οργάνωσης και μέσω αυτών διαρθρώθηκε ως και σήμερα το πλέον ευρύ και αξιόπιστο δίκτυο αντιπροσώπων σε κάθε θεσμό σε όλη την επικράτεια.
- Ως το κόμμα στο οποίο η ύπαρξη διαφωνιών, αντιθέσεων και αντιπαραθέσεων δεν εξουδετέρωνε την αποτελεσματικότητα και την δημιουργία.
- Ως το κόμμα που παρήγαγε ηγετικά στελέχη με πολύπλευρες ικανότητες και ευρεία λαϊκή αποδοχή.

Η βαθμιαία απώλεια των χαρακτηριστικών αυτών οφείλεται σε αλλαγή των αντιθέσεων της κοινωνίας, στη σταδιακή μετάβαση σε μια νέα εποχή, στο κλείσιμο του μεταπολιτευτικού κύκλου, όπου η παραμονή στον προηγούμενο ρυθμό και τους προηγούμενους κώδικες επιφέρει αδράνεια, αναποτελεσματικότητα και τέλος εκφυλισμό.

Κοινή διαπίστωση είναι ότι υπάρχει κρίση θεσμών και αξιών. Η αντιμετώπιση της δεν πρέπει να είναι απορριπτική αλλά ανορθωτική, ορθολογική και ιεραρχημένη.

Χρειάζεται προσαρμογή των δομών στις σύγχρονες πολιτικές και κοινωνικές απαιτήσεις.

Η πολιτική στην Ελλάδα για ιστορικούς και θεσμικούς λόγους επιδρά στις άλλες λειτουργίες επικαθοριστικά. Ο γόρδιος δεσμός της ελληνικής θεσμικής κρίσης λύεται μόνο εάν οι αρχές της αξιοκρατίας, της αξιοπιστίας, της αποτελεσματικότητας, της δημοκρατικής ευαισθησίας και κοινωνικής αλληλεγγύης διαπεράσουν το σώμα της πολιτικής και μια κρίσιμη μάζα πολιτικών που διαπνέονται από αυτές τις αρχές, ένας αναγεννημένος κομματικός οργανισμός θα μπορέσουν να βηματοδοτήσουν και να καθοδηγήσουν την χώρα.

Η πρωτοβουλία για την αυτονομία της πολιτικής και την αναγέννηση της κοινωνίας είναι ευθύνη των πολιτικών και κυρίως όσων εμφορούνται από τις αρχές του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού. Επομένως, είναι ευθύνη κυρίως του ΠΑΣΟΚ που εκφράζει την ευρύτετη πλειοψηφία της κεντροαριστεράς και ταυτοχρόνως έχει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία και την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας.

Στην διάρκεια άσκησης διακυβέρνησης ένα κόμμα κρίνεται κυρίως από τα αποτελέσματα της κυβερνητικής του πρακτικής και των νομοθετικών πρωτοβουλιών. Κάθε προσπάθεια επιμέρους ρυθμίσεων της οργανωτικής-κομματικής δομής είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, εάν δεν υπάρχει διόρθωση όχι μόνο της εικόνας αλλά και της ουσίας στη διακυβέρνηση.

Άποψη μου είναι ότι πρέπει να υπάρχουν παρεμβάσεις - όπως πρόσφατα πρότεινα (βλέπε παράρτημα) - ώστε να καταστεί άμεσα αποδοτική η προώθηση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων, εκσυγχρονιστικών τομών που το ΠΑΣΟΚ επιδιώκει.

Το νέο ΠΑΣΟΚ

Η σημερινή φυσιογνωμία και δομή του ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να υπηρετήσει το αίτημα του εκσυγχρονισμού και πρέπει να αλλάξει ριζικά: Το κόμμα ιδρύθηκε, χάρη στην καθοριστική παρουσία του Ανδρέα Παπανδρέου και τη συμβολή εκατοντάδων στελεχών, στην πιο ταραγμένη στιγμή της τελευταίας 20ετίας. Χάρη στις προσπάθειες όλων μας, έγινε δυνατή η συνεχής και αδιατάρακτη οργανωτική ενότητα του κεντροαριστερού χώρου, για πρώτη φορά στη χώρα μας.

Το κόμμα μας υπήρξε από την ίδρυση του ένα Κίνημα καθαρά αρχηγικό. Πρέπει όλοι να αναλάβουμε τις ευθύνες που αναλογούν στον καθένα μας για την έως τώρα πορεία και τα προβλήματα δημοκρατίας αλλά και αποτελεσματικότητας που εκπηγάζουν από τέτοιας μορφής λειτουργία. Το ΠΑΣΟΚ από ένα αρχηγικό κόμμα πρέπει να μετατραπεί σε ένα σύγχρονο δημοκρατικό σοσιαλιστικό κόμμα, στο οποίο η ζωντάνια, η μαζικότητα και η λειτουργία του θα εγγυώνται το μέλλον του.

Ιδιαίτερα επιβαρυντικό της κατάστασης υπήρξε το "κλίμα του '89": Η περίοδος οπότε για πρώτη φορά, ο χώρος μας τέθηκε σε κατάσταση άμυνας και η αντίδραση υπήρξε σπασμωδική. Αντί να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για ανανέωση του πολιτικού μας χώρου, αντί να προχωρήσουμε στην εμβάθυνση της δημοκρατίας στο κόμμα, αντί να αναζητήσουμε απαντήσεις στην πολιτική, προτιμήσαμε την περιχαράκωση των κομματικών μας δυνάμεων. **Αποτέλεσμα, η δημιουργία - και στη συνέχεια η εσωκομματική κυριαρχία - μιας κομματικής γραφειοκρατίας, που άρχισε να λειτουργεί στο όνομα του κομματικού πατριωτισμού, με αποκλεισμούς και φαβοριτισμό. Αναπαράγουμε στο κόμμα μας - και μάλιστα με πολύ μεγάλο κυνισμό -**

ό,τι διακηρύσσουμε ότι θέλουμε να εξαλείψουμε από την ελληνική κοινωνία.

Σήμερα, η κατάσταση στην κομματικό μας χώρο μπορεί να χαρακτηριστεί ως “πολύ δύσκολα αναστρέψιμη” : Η σύνθεση των Οργανώσεων μας αποδεικνύει από μόνη της την απουσία των πιο παραγωγικών στρωμάτων της ελληνικής κοινωνίας. Η δράση των Οργανώσεων μας απέχει πλέον από το να είναι πολιτική. Έχουν μεταβληθεί σε μηχανισμούς προσωπικών εξυπηρετήσεων.

Το ΠΑΣΟΚ είναι ανάγκη να συναντηθεί με το κοινωνικό του σώμα και να αντλήσει από αυτό δύναμη, ανανέωση, ελπίδα, δημιουργικότητα, γνώση και εμπειρία.

Πρέπει από ένα κόμμα-μηχανισμό να μετατραπεί σε ένα ανοιχτό κόμμα όπου οι τάσεις και τα ρεύματα απόψεων και ιδεών θα συναντώνται στο επίπεδο της πολιτικής και όχι της προσωπικής σκοπιμότητας.

Σήμερα υπάρχουν πολλά ΠΑΣΟΚ μέσα στο ιστορικό ΠΑΣΟΚ. Τα ΠΑΣΟΚ αυτά όμως δυστυχώς είναι δομημένα στη βάση προσωπικών επιδιώξεων και συμφερόντων από την κορυφή έως την τελευταία τοπική οργάνωση.

Εμείς θέλουμε ένα ΠΑΣΟΚ που θα το διατρέχουν πολλές απόψεις και ιδέες, οι οποίες θα συγκρούονται αλλά δεν θα αποκλείει η μια την άλλη και κατά προέκταση το ένα πρόσωπο το άλλο. Ένα ΠΑΣΟΚ όπου τόσο τα πρόσωπα αλλά και οι πολιτικές απόψεις και θέσεις θα έχουν το δικό τους ειδικό βάρος.

Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Πρέπει να συναποφασίσουμε τη δημιουργία του νέου ΠΑΣΟΚ, που θα λειτουργήσει στη βάση πολιτικής και όχι ιδεολογικής συμφωνίας, ως φορέας που θα εγγυάται αρχές λειτουργίας και συμμετοχή στην παραγωγή πολιτικών ιδεών : Προυπόθεση σ' αυτό είναι η ειλικρινής αποδοχή από όλους μας των αρχών της δημοκρατικής λειτουργίας , του πλουραλισμού και της αποκέντρωσης.

Έχοντας θέσει ως στρατηγικό μας στόχο τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας, πρέπει να προχωρήσουμε σε ένα διαφορετικό μοντέλο οργάνωσης, προκειμένου να επανασυστήσουμε την σχέση μας με τα πιο δυναμικά στρώματα της χώρας.

Επιθυμώ στο σημείο αυτό να θέσω ένα γενικό μεταρρυθμιστικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του ΠΑΣΟΚ Πρόκειται για ένα πλαίσιο που έχει ως στόχο τη συμπλήρωση και εξειδίκευση προτάσεων που έχουν καταθέσει άλλοι σύντροφοι.

Κατ'αρχήν το ΠΑΣΟΚ σήμερα έχει ανάγκη να επιλύσει πρώτιστα τρία θέματα :

- A. Την ανασυγκρότηση της ηγετικής του ομάδας**
- B. Την ανασύνθεση της δομής των οργανώσεων του και της λειτουργίας του στελεχιακού του δυναμικού.**
- Γ. Την αποκατάσταση της επικοινωνίας και την ανατροφοδότηση με τους κοινωνικούς χώρους.**

Οι αρχές στις οποίες θα στηριχθεί η μεταρρυθμιστική προσπάθεια είναι : η Δημοκρατία, η αξιοκρατία, ο σεβασμός της γνώμης, η διαφάνεια και η συμμετοχή στις αποφάσεις, η πολιτική και επιστημονική τεκμηρίωση.

Οι αξίες ενός σύγχρονου Σοσιαλιστικού Κινήματος πρέπει να είναι :

- Η ηθική
- Η εντιμότητα
- Η ειλικρίνεια
- Η αξιοπιστία
- Η σοβαρότητα
- Η αλληλεγγύη

Οι αλλαγές στην οργανωτική δομή του κινήματος πρέπει να είναι τολμηρές και ανατρεπτικές της υπάρχουσας πραγματικότητας.

Είναι ανάγκη να συμπεριλάβουν όλες τις βαθμίδες και να διατρέξουν το ΠΑΣΟΚ από την κορυφή στην βάση και από την βάση στην κορυφή.

Στα πλαίσια αυτά πρέπει να προβληματιστούμε αν η πανελλήνια οργανωτική συνδιάσκεψη μπορεί να επιτύχει αυτούς τους στόχους ή απαιτείται να προχωρήσουμε στην πραγματοποίηση ενός εκτακτου Συνεδρίου.

Σήμερα η εξέλιξη του πολιτικού γίνεσθαι και η επικράτηση του μοντέλου πληροφόρησης των ΜΜΕ έχει αποδιάρθρωσει την πυραμιδική δομή των κομμάτων.

Η πολιτική εκφράζεται από λίγους πομπούς (ηγετικά στελέχη, πολιτικούς αναλυτές, δημοσιογράφους κλπ.) και συλλαμβάνεται από τους δέκτες-πολίτες χωρίς ενδιάμεσες λειτουργίες αναπαραγωγής. Έτσι η πληροφορία, το γεγονός δεν τεκμηριώνεται και δεν ελέγχεται και πολύ περισσότερο δεν ιεραρχείται. Αν η κατάσταση αυτή παραταθεί τότε τα κόμματα ως μαζικές οργανώσεις αυτοκαταργούνται γιατί ακυρώνονται τα ενδιάμεσα επίπεδα λειτουργίας. Τότε η πολιτική γίνεται υπόθεση μιας ελίτ.

Στο δίλλημα μαζικό κόμμα ή κόμμα στελεχών, χωρίς επιφύλαξη πρέπει να απαντήσουμε **συνθετικά**. Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να παραμείνει ένα μαζικό κόμμα που στους κόλπους του θα δραστηριοποιούνται ενεργά τα ικανότερα στελέχη της κοινωνίας μας που εμπνέονται από τις αρχές του δημοκρατικού σοσιαλισμού έτσι ώστε να παραμείνει πλειοψηφικό ρεύμα.

A. Για την ανασυγκρότηση της ηγετικής ομάδας :

1. Η λειτουργία, το περιεχόμενο δράσης, ο ρόλος και το κύρος της κεντρικής επιτροπής είναι ανάγκη να αναβαθμιστούν ουσιαστικά. Σήμερα απλώς η Κ.Ε. συγκαλείται στην καλύτερη περίπτωση κάθε έξι μήνες και πολλές φορές δεν συζητά ουσιαστικά πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Κατά κανόνα η Κ.Ε. παρακολουθεί τα γεγονότα και τα θέματα που αφορούν την κυβέρνηση, την πολιτική κοινωνική και οικονομική ζωή αλλά και την δραστηριότητα του κόμματος χωρίς να επεμβαίνει καθοριστικά σ' αυτά. Παίρνει γενικές και αόριστες αποφάσεις που αρκετές φορές - μέχρι να συνέλθει ξανά - αναιρούνται.

Η Κ.Ε. ως το ανώτατο όργανο μεταξύ δύο συνεδρίων είναι ανάγκη μέσα από την λειτουργία της να εκπληρώνει πλήρως τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις της.

Για αυτό τον λόγο πρέπει :

- Να καταργηθούν οι σημερινοί τομείς λειτουργίας του κινήματος.
- Να θεσμοθετηθούν στα πλαίσια της Κ.Ε **μόνιμες επιτροπές** που θα συνεδριάζουν μια φορά κάθε μήνα με αρμοδιότητες και τομείς δράσης κατά κύκλους θεμάτων όπως αυτά καθορίζονται από τις διαρκείς κοινοβουλευτικές επιτροπές της βουλής και από τους τομείς παραγωγής πολιτικής του Ε.Γ. Στις επιτροπές θα συμμετέχουν όλα τα μέλη της Κ.Ε, βουλευτές, κυβερνητικά στελέχη, και κοινωνικά στελέχη. Θα συγκροτηθούν γραμματείες με μόνιμη λειτουργία που θα διατηρούν φακέλλους κατά κύκλους θεμάτων και θα υπάρχει σταθερή επαφή με τους παραγωγικούς φορείς. Κύριος στόχος της δραστηριότητας τους θα είναι η επεξεργασία, η τεκμηρίωση και ο προγραμματισμός των ακολουθούμενων πολιτικών επιλογών και η ουσιαστική συμβολή στην παραγωγή της κυβερνητικής πολιτικής (όταν το ΠΑΣΟΚ είναι στην κυβέρνηση).

2. Εκτός από τον πρόεδρο και το Εκτελεστικό Γραφείο **να εκλέγεται με άμεση ψηφοφορία** από το Συνέδριο του Κινήματος, έτσι ώστε η ηγετική ομάδα να έχει την ευρύτερη δυνατή αποδοχή απ΄ευθείας από την βάση του κινήματος.

Μ΄ αυτόν τον τρόπο στην κορυφή της πυραμίδας του κινήματος θα εκλέγονται τα ικανότερα και με την μεγαλύτερη λαϊκή αποδοχή στελέχη που θα κάνουν πράξη την δημιουργία **ενός ενιαίου κέντρου άσκησης πολιτικής** και θα μειώσουν την λειτουργία μηχανισμών και αποκλεισμών.

3. Ο Γραμματέας του κόμματος εκλέγεται από την Κ.Ε και είναι ένα εκ των μελών του Ε.Γ.

4. Η Σύνοψη της Κ.Ε - η οποία εκλέγεται από το Συνέδριο - να αποκτήσει θεσμοθετημένα και περιφερειακή διάρθρωση.

5. Για την αναπαραγωγή και ανανέωση των στελεχών του κινήματος σε κομματικά όργανα, επιβάλλεται να καθιερωθεί ανώτατο όριο θητείας.

6. Η Κοινοβουλευτική ομάδα του κινήματος πρέπει να αποκτήσει ουσιαστικό ρόλο και περιεχόμενο δραστηριότητας. Το προεδρείο της Κοινοβουλευτικής ομάδας πρέπει να εκλέγεται και να έχει αποφασιστικές αρμοδιότητες μέσα από την κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας της. Ο Γραμματέας της Κ.Ο. να είναι μέλος του Ε.Γ. και η Κοινοβουλευτική ομάδα να ορίζει με εσωτερικές εκλογές τους εκπροσώπους της σε όλα τα όργανα και τις επιτροπές του Κοινοβουλίου όσο και στις επιτροπές της Κ.Ο. Η κοινοβουλευτική ομάδα πρέπει να συζητά τα διάφορα θέματα είτε εν'ολομελεια είτε κατά επιτροπές ανάλογα με την σοβαρότητα τους και οι αποφάσεις της πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τους αρμόδιους Υπουργούς όταν το κίνημα είναι στην Κυβέρνηση.

7. Εκ των σημερινών τομέων του κινήματος διατηρείται μόνο τομέας οργανωτικού ο οποίος αποτελείται αποκλειστικά από τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη την Κ.Ε. Οι δραστηριότητες και ο ρόλος του τομέα οργανωτικού εξαντλούνται κυρίως μέχρι τα περιφερειακά Όργανα. Στον τομέα οργανωτικού ενσωματώνονται οι τομείς κινητοποιήσεων και ετεροδημοτών.

Β. Για την Ανασύνθεση της Δομής των Οργανώσεων και Λειτουργίας του Στελεχιακού Δυναμικού

1. Στα πλαίσια της αποκέντρωσης της λειτουργίας του κινήματος συγκροτούνται περιφερειακές επιτροπές (Π.Ε.). Οι Π.Ε. εκλέγονται με **άμεση ψηφοφορία** από τις περιφερειακές Συνελεύσεις και έχουν **αποφασιστικές** αρμοδιότητες

2. Οι Γραμματείς των περιφερειακών Επιτροπών, Νομαρχιακών Επιτροπών και Γραμματέων Οργανώσεων βάσης κλπ. Εκλέγονται με **άμεση ψηφοφορία από τις αντίστοιχες συνελεύσεις.**

3. **Καταργούνται οι οργανώσεις σε χώρους εργασίας στον Δημόσιο και στον Ευρύτερο Δημόσιο τομέα ώστε να σπάσει η αλυσίδα πρόσδεσης του κόμματος στο κράτος και του κράτους στο κόμμα.**

Σήμερα παρά ποτέ χρειαζόμαστε την αποκομματικοποίηση του κράτους όσο και την αποκρατικοποίηση του κόμματος.

Η παραγωγή πολιτικής και θέσεων για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας και απασχολούν τους πολίτες πρέπει να μας οδηγήσει στην δημιουργία οργανώσεων στους παραπάνω εργασιακούς χώρους **κατά κύκλους θεμάτων κατά την αναλογία με τις κοινοβουλευτικές επιτροπές ή κατά αντικείμενο πολιτικής** π.χ. περιβάλλον, Δημόσια έργα, παιδεία, Δημόσια Διοίκηση, Υγεία κλπ.

4. Οι Π.Ε , οι Ν.Ε και στην εσωτερική τους λειτουργία διατάσσονται κατά τα πρότυπα λειτουργίας της Κ.Ε έτσι ώστε να μετατραπούν σε επιτελικά και συντονιστικά όργανα και να αποκτήσουν στενή σχέση με την κοινωνία, τους φορείς και τις παραγωγικές δυνάμεις σε κάθε νομό ή περιφέρεια.

5. Δημιουργείται μια Τ.Ο. ανά Δήμο. Στους μεγάλους Δήμους δημιουργείται μια Τ.Ο. ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

Γ. Για την Αποκατάσταση της Επικοινωνίας και της ανατροφοδότησης με τους κοινωνικούς χώρους.

1. Η ιδιότητα του κομματικού μέλους να αποκτήσει μια διαφορετική διάσταση. Το μέλος του ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να έχει ιδιαίτερα προνόμια σε σύγκριση με τους άλλους πολίτες και τούτο πρέπει να καθίσταται σαφές. Είναι ο πολίτης που εμφορείται από τις αρχές της δημοκρατίας, του σοσιαλισμού και επιθυμεί έμπρακτα να εκφράσει την κοινωνική του αλληλεγγύη. Το μέλος πρέπει να έχει την δυνατότητα να συμμετέχει αποφασιστικά σε κάθε απόφαση που αφορά το χώρο δράσης του.

2. Οι πολίτες -φίλοι του ΠΑΣΟΚ- που δεν επιθυμούν να έχουν τις υποχρεώσεις του καταστατικού του κινήματος μπορούν να έχουν θεσμοθετημένη συμμετοχή στις διαδικασίες της οργάνωσης σε ευρύτερα πολιτικοκοινωνικά θέματα και στην επιλογή εκπροσώπων του ΠΑΣΟΚ στους θεσμούς (π.χ. υποψήφιους Δημάρχους, Νομάρχες, Βουλευτές κλπ.). Η θεσμοθέτηση της συμμετοχής μπορεί να γίνει με "ταυτότητα φίλου". Στόχος είναι να ενισχυθεί η Δημοκρατία και η Συμμετοχή των Δημοκρατικών πολιτών στη ζωή και τις επιλογές του κινήματος, και να αντιμετωπισθεί θετικά το πρόβλημα της αποξένωσης της οργάνωσης μας από το "κοινωνικό ΠΑΣΟΚ"

3. Ο εκσυγχρονισμός των λειτουργιών και της δραστηριότητας της οργάνωσης του κινήματος πρέπει να συνδυαστεί με την επωφελή εκμετάλλευση της τεχνολογικής εξέλιξης στο τομέα της πληροφορικής.

Η σύγχρονη οργάνωση χρειάζεται βασείς δεδομένων και πληροφοριών που θα είναι διαθέσιμα μέσω δικτύου στα στελέχη και τα μέλη, ώστε κάθε επιμέρους μονάδα να καθίσταται αυτόνομη στην άσκηση πολιτικής στο χώρο ευθύνης της, χωρίς την "άνωθεν" παρέμβαση και εξάρτηση.

4. Διενεργούνται συνδιασκέψεις με ειδικά θέματα πανελλαδικού περιφερειακού ή Νομαρχιακού ενδιαφέροντος.

5. Σε κάθε Δήμο μπορούν να δημιουργηθούν ειδικές οργανώσεις όπου δραστηριοποιούνται πολίτες με ειδικά ενδιαφέροντα σε κοινωνικά θέματα όπως περιβάλλον, πολιτισμός, παιδεία, Τ.Α. κλπ. Οι οργανώσεις αυτές μπορούν να αποκτήσουν και τομεακή διάρθρωση.

6. **Οι αποφάσεις των οργανώσεων για την στήριξη υποψηφίων για αξιώματα στους Δήμους, τις κοινότητες ή τις Νομαρχίες είναι δεσμευτικές για τα όργανα του κινήματος με την επιφύλαξη :** των 3-4 μεγάλων Δήμων και Νομαρχιών (Αθήνα, Πειραιά, Θεσ/νίκη), στις περιπτώσεις συνεργασιών με άλλα κόμματα. Στις περιπτώσεις αυτές την τελική επιλογή έχει η Κ.Ε. του κόμματος.

7. Οσον αφορά τους υποψήφιους βουλευτές οι οργανώσεις επιλέγουν και προτείνουν υποψήφιους ως το διπλάσιο των εδρών της περιφέρειας. Η επιλογή των τελικών συνδυασμών γίνεται από την Κ.Ε. δεσμευτικά από αυτόν τον κατάλογο.

8. Είναι ανάγκη να ενισχυθούν οι κοινωνικές οργανώσεις και οι μαζικοί συνδικαλιστικοί φορείς. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει ουσιαστική αλλαγή στη σημερινή πραγματικότητα με την ενεργή δραστηριότητα των στελεχών μας στο κίνημα. **Στα πλαίσια αυτά απαιτείται και η ενδυνάμωση της ΠΑΣΚΕ, έτσι ώστε να αποκτήσει ευρύτερο περιεχόμενο δραστηριοτήτων και την μεγαλύτερη δυνατή αυτονομία.**

ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟ

Το γενικό πρόβλημα της οργάνωσης του ΠΑΣΟΚ μεγενθύνεται στο λεκανοπέδιο όπου :

- Υπάρχει μεγάλη πολυδιάσπαση
- Πολλά και ασύνδετα μεταξύ τους δευτεροβάθμια όργανα
- Χαλαρή σύνδεση με το κοινωνικό περίγυρο αν όχι απομόνωση
- Μεγάλη διάχυση των ήδη περιορισμένων οργανωμένων δυνάμεων
- Έλλειψη σύνδεσης με τους ενεργούς κοινωνικούς φορείς και
- Έλλειψη υποδομής

Οι οργανώσεις στο Λεκανοπέδιο όπου κατοικεί ο μισός πληθυσμός της χώρας δεν έχουν κύρος και ουσιαστικό ρόλο στην διαμόρφωση της πολιτικής του κινήματος αλλά και της κυβέρνησης.

Ο προσανατολισμός τους είναι αυτός ενός εκλογικού μηχανισμού, ο οποίος μάλιστα επικαθορίζεται από τα πολυπληθή Μ.Μ.Ε και τα άλλα κέντρα κοινωνικής και οικονομικής εξουσίας.

Τα παραπάνω φαινόμενα οδηγούν τις οργανώσεις του Λεκανοπεδίου σε συνεχή υποχώρηση και φθορά. Απαιτείται από εδώ και πέρα μεγάλη οικονομία στο υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό, συντονισμός και εξορθολογισμός στην δράση, επεξεργασία και επιστημονική τεκμηρίωση στις θέσεις και τις προτάσεις ώστε να αναζωογονηθεί το κίνημα και να διαμορφώσει συγκεκριμένες θέσεις για τα πιεστικά και οξυμένα προβλήματα των εκατομμυρίων πολιτών που ζουν στο Λεκανοπέδιο.

Για να μπει η οργάνωση του ΠΑΣΟΚ στο προσκήνιο των εξελίξεων εκτός από τους πολιτικούς όρους απαιτούνται να διαμορφωθούν και οι αναγκαίοι οργανωτικοί όροι.

Έτσι μετά τις αλλαγές που αυτήν την χρονική περίοδο συντελούνται σε κοινωνικό-θεσμικό επίπεδο με την καθιέρωση των 4 Νομαρχιών και των Νομαρχιακών Διαμερισμάτων εντός των ορίων τους, θα πρέπει να προκύψουν αντίστοιχες αλλαγές και στην οργανωτική δομή του κινήματος, οι οποίες θα πρέπει να συγκλίνουν μεταξύ τους.

Οι 12 Ν.Ε. στο Λεκανοπέδιο, οι πολυπληθείς τομεακές επιτροπές κατά κλάδο εργασίας (π.χ. τράπεζες, επικοινωνία, υγεία, οικονομία) , οι τομεακές επιτροπές κατά γεωγραφική περιφέρεια, τα δεκάδες τομεακά και επαρχιακά γραφεία και οι εκατοντάδες Τ.Ο. "σπαταλούν" τις κομματικές δυνάμεις και δεν παράγουν ουσιαστικό πολιτικό έργο.

Πρέπει να υπάρξει ουσιαστικός διάλογος με την συμμετοχή Γραμματέων Ν.Ε. και τομεακών επιτροπών έτσι ώστε να υπάρξουν οι αναγκαίες οργανωτικές αλλαγές. Ένα π.χ. νέο μοντέλο για την οργάνωση του ΠΑΣΟΚ στο Λεκανοπέδιο θα ήταν :

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

|

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΑΤΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

|

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΤΟΜΕΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ Ν.Ε.

|

ΜΙΑ Τ.Ο. ΚΑΤΑ ΔΗΜΟ ΚΑΙ ΜΙΑ ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ (ΟΠΟΥ ΑΥΤΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ)

Στις νέες Ν.Ε. μπορούν να υπαχθούν οι πάσης φύσεως τομεακές επιτροπές που εμπίπτουν στα όρια ευθύνης τους ή να έχουν στενή συνεργασία όπου αυτό δεν μπορεί να υλοποιηθεί.

Κύριο μέλημα μας σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι η αποτελεσματική και σαφής λειτουργία του ΠΑΣΟΚ και η μεγαλύτερη δυνατή διάταξη των στελεχών και μελών μας στο κοινωνικό μαζικό κίνημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ " ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ "

Το 1995 είναι μια χρονιά σημαδιακή. Είναι ο πρώτος χρόνος πλησιέστερα στο 2000 και στο μέλλον, παρά στο 1989. Ένας χρόνος, κατά τη διάρκεια του οποίου μπορούν και πρέπει να γίνουν άλματα εκσυγχρονισμού στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής της χώρας μας. Ένας χρόνος, κατά τη διάρκεια του οποίου πρέπει να αντιμετωπίσουμε πλήθος αγκυλώσεων, πολιτικών και κοινωνικών, όπως επίσης και το φλέγον θέμα της αξιοπιστίας της πολιτικής. Εξελίξεις ιδιαίτερα αρνητικές στις οποίες συνέβαλαν σημαντικά και οι πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν την τελευταία εξαετία.

Μέρος των αγκυλώσεων αυτών, καλείται να αντιμετωπίσει η ελληνική Βουλή, με την γνωστή πρόταση αναστολής των διώξεων, στις οποίες εμπλέκονται πολιτικά πρόσωπα.

Είναι ατυχές, ότι η πρόταση αυτή συνδυάστηκε, στο πρωτοχρονιάτικο μήνυμα του Πρωθυπουργού, με την εξαγγελία ενός γενικού πλαισίου θεσμικού εκσυγχρονισμού, που περιλαμβάνει και κρίσιμες - αν και μακροπρόθεσμες - επιλογές, όπως η αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος, αλλά και ώριμα και αναγκαία ζητήματα, όπως εκείνο της χρηματοδότησης των κομμάτων και των πολιτικών.

Πρέπει να καταστεί σαφές, ότι δεν διαθέτουμε πλέον την πολυτέλεια -ούτε ως ΠΑΣΟΚ, αλλά ούτε και ως χώρα- να ευτελίζουμε κρίσιμα θέματα στο βωμό των όποιων προσωπικών ή κομματικών στρατηγικών. Η μεγάλη κρίση αξιών από το 1988-89 και μετά έχει σοβαρότατες αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην λειτουργία των κομμάτων, αλλά και κύρια στην απολιτικοποίηση της πολιτικής και στην μειωμένη αξιοπιστία των πολιτικών.

Αυτό είναι γεγονός : Δεν μπορούμε να το αρνηθούμε. Δεν μπορούμε να το αποκρύψουμε. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να το αντιμετωπίσουμε με θάρρος.

Πρέπει επιτέλους να δείξουμε ότι εννοούμε ό,τι λέμε. Πρέπει να αναλάβουμε εκείνες τις δεσμεύσεις που θα πείσουν τους πολίτες, ανεξαρτήτως πολιτικού χώρου, ότι η χώρα διαθέτει πολιτική ηγεσία που προετοιμάζει το μέλλον, έχοντας διδαχθεί από το παρελθόν.

Αναγκαίο βήμα σ' αυτή την κατεύθυνση, είναι και η αποσύνδεση των αναστολών από τις εξαγγελίες περί θεσμικού εκσυγχρονισμού και η ταυτόχρονη δέσμευσή μας, για θεσμικές αλλαγές "εδώ και τώρα". Μιλώ για αλλαγές που είναι ώριμες και δεν προυποθέτουν αναθεώρηση του Συντάγματος. (Είναι γνωστό άλλωστε ότι η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος είναι χρονοβόρα). Μιλώ για αλλαγές, οι οποίες θα αποτελέσουν μέρος της απάντησης του κόμματος μας, στο κοινό πλέον αίτημα για εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας. Εκσυγχρονισμό με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία της οικονομίας, την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και την προώθηση των εθνικών μας θεμάτων στο νέο πλαίσιο που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση του διπολισμού.

Η σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας, είναι πλέον ένα ζήτημα που έχει ξεφύγει από τα όρια του κόμματός μας και διατρέχει το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων. Από τη στιγμή μάλιστα που καθημερινά αποδεικνύεται η αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού της εξωτερικής μας πολιτικής σε ένα πλαίσιο ουσιαστικά πολυδιάστατης άσκησης της, γίνεται σαφές ότι η δημιουργία ενός Οργάνου εκπόνησης εθνικής στρατηγικής δεν μπορεί πλέον να παραπέμπεται στις καλλένδες.

Η αναβάθμιση του ρόλου του Κοινοβουλίου είναι πανθομολογούμενο αίτημα. Πρέπει το Κοινοβούλιο να καταστεί και πάλι χώρος διεξαγωγής της πολιτικής. Κι αυτό δεν γίνεται με απουσιολόγιο των βουλευτών, αλλά με εκχώρηση αρμοδιοτήτων. Η ουσιαστική συζήτηση και παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, η αναβάθμιση των επιτροπών της Βουλής τόσο στο νομοθετικό όσο και στο ελεγκτικό έργο μπορεί ν' αποτελέσει το απαραίτητο αντίβαρο στην ενισχυμένη εξουσία της κυβέρνησης, να την υποχρεώσει να διαλέγεται ουσιαστικά και να λογοδοτεί έμπρακτα για τις ενέργειές της.

Η μείωση των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου και η κατοχύρωση συλλογικής λειτουργίας, μέσω τακτών συνεδριάσεων και συντονισμένης προετοιμασίας είναι επίσης ένα αίτημα που διατρέχει το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Τα πολλά και μεγάλα προβλήματα δεν αντιμετωπίζονται με πολυπληθή υπουργικά συμβούλια αλλά με ευελιξία, συνοχή και αποτελεσματικότητα.

Η χρηματοδότηση των κομμάτων και των πολιτικών είναι θέμα άμεσης προτεραιότητας. Η απόλυτη διαφάνεια, ο ουσιαστικός έλεγχος και οι αυστηρές ποινές που θα προβλέπονται, αποτελεί συστατικό στοιχείο της εξυγίανσης της πολιτικής ζωής του τόπου μας και στην κατοχύρωση της αξιοπρέπειας των πολιτικών.

Η αποτελεσματική λειτουργία των ΔΕΚΟ, και η ανάγκη επιτυχίας της μερικής μετοχοποίησης προς όφελος των ίδιων των δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων αλλά και συνολικά της ελληνικής κοινωνίας, απαιτούν μακροχρόνιο προγραμματισμό και επιλογή διοικήσεων με αξιοκρατικά κριτήρια. Η αποδοχή της πρότασης για επιλογή των διοικήσεων με αυξημένη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, θα συμβάλει αποφασιστικά στην εμπέδωση της αξιοπιστίας των ίδιων των διοικήσεων, όσο και στην βελτίωση της παραγωγικότητας των δημοσίων επιχειρήσεων.

Η κατοχύρωση και διεύρυνση της αξιοκρατίας στον δημόσιο τομέα αποτελεί βασική προϋπόθεση για ένα συνολικό μακροχρόνιο πρόγραμμα αναβάθμισης του δημόσιου τομέα, κάτι που είναι απαραίτητο για την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας μας.

Η διαπίστωση ότι τα θέματα Παιδείας και Υγείας απαιτούν την μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση και διαχρονική αντιμετώπιση, θα πρέπει να μας οδηγήσει στην σύσταση διακομματικών επιτροπών με αυξημένες αρμοδιότητες, για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση των κρίσιμων αυτών τομέων.

Μιλώ για την ανάληψη αυτών των δεσμεύσεων με 3 στόχους : Αξιοκρατία, Διαφάνεια, Αποτελεσματικότητα. Η άσκηση πολιτικής μακράς πνοής σε κρίσιμους τομείς, η αξιοποίηση των ευκαιριών και δυνατοτήτων της χώρας μας θα ξαναφέρει την πολιτική στο προσκήνιο και τη χώρα μας στο επίκεντρο των εξελίξεων.

Είναι γι αυτό πλέον αδήριτη ανάγκη η παράλληλη αντιμετώπιση των επιπτώσεων του "κλίματος του '89" στο σύνολο της πολιτικής μας σκηνής.

Είναι σαφές ότι τα γνωστά γεγονότα, με την στρέβλωση που επέφεραν στις πολιτικές λειτουργίες όλων των κομμάτων, απομάκρυναν σε πολύ μεγάλο βαθμό τους πολίτες από την πολιτική, αλλά και επέβαλαν τρόπους οργάνωσης και συζήτησης ήκιστα δημοκρατικούς.

Αυτή η εν πολλοίς αυτοτροφοδοτούμενη διαδικασία - και εδώ αναφέρομαι βεβαίως στο ΠΑΣΟΚ - πρέπει να διακοπεί : Είναι ευθύνη όλων μας, από τον πρόεδρο , τους βουλευτές και τα στελέχη της Κεντρικής Επιτροπής ως τα στελέχη των τοπικών Οργανώσεων, να συνειδητοποιήσουμε ότι η πολιτική του κόμματος δεν μπορεί να διαμορφώνεται ερήμην των πολιτών. Η ανανέωση της συμμετοχής στην πολιτική, είναι πλέον εκ των ών ούκ άνευ, στην πορεία προς το 2000.

Μπροστά στις προκλήσεις των καιρών, τα προβλήματα που πηγάζουν από αυτή καθ' αυτή την πρόταση της αναστολής, αλλά και τον τρόπο υποβολής της, φαντάζουν - και είναι - το έλασσον. Επειδή όμως η πρόταση δεν υποβλήθηκε στο κενό, πρέπει να διασφαλιστεί με κάθε τρόπο - και αυτό είναι ευθύνη όλων μας και πρώτου του Πρωθυπουργού - ότι το έλασσον δεν θα κυριαρχήσει στο μείζον, που βεβαίως είναι η υπόθεση του θεσμικού εκσυγχρονισμού της χώρας μας. Ενός θεσμικού εκσυγχρονισμού ο οποίος θα πρέπει να αρχίσει " εδώ και τώρα " ώστε ν' αποτελέσει την αφετηρία της πορείας προς το 2000.